

آئین نامه استقرار سیستم مدیریت سلامت کار،

کارگر و محیط کار

بسمه تعالی

«آئین نامه استقرار سیستم مدیریت سلامت کار، کارگر و محیط کار»

فصل اول :

تعاریف :

سیستم مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار : جزئی از سیستم مدیریت کلی سازمان میباشد که مدیریت ریسکهای سلامتی را در کنار فعالیتهای تجاری سازمان (تولیدی و خدماتی) را تسهیل می بخشد. این سیستم شامل ساختار سازمانی ، مسئولیتها ، فرایندها و ... می باشد که در راستای استقرار و نگهداری خط مشی سلامت کار ، کارگر و محیط کار سازمان قرار دارند .

سازمان : واژه ای کلی جهت واحدهای تولیدی ، فنی و خدماتی می باشد .

خط مشی : سند مکتوب که از طرف بالاترین مقام مسئول سازمان تهیه و در آن به بهبود مستمر عملکردها، مطابقت با قوانین و مقررات و الزامات قانونی تعهد شده و با ماهیت و ابعاد ریسکهای سلامتی سازمان تناسب دارد و چارچوب کلی اهداف کلان سلامت سازمان در آن مشخص می شود .

توجه : طرفهای علاقمند شامل کارکنان ، مشتریان خارجی سازمان ، شرکتهای بیمه گزار و امثالهم که ارتباطی با سازمان دارند می باشد .

ریسک : احتمال یک اثر متقابل در یک موجود زنده ، سیستم یا جمعیت که تحت شرایط ویژه از طریق تماس یا یک عامل بوجود آمده است و به عبارتی دیگر ترکیبی از احتمال وقوع یک رویداد خطرناک و عواقب آن می باشد .

ارزیابی ریسک : فرآیندی جهت محاسبه یا تخمین ریسک مربوط به موجود زنده ، سیستم یا جمعیت هدف شامل شناسایی وجود یک اتفاق به دنبال تماس با یک عامل خاصی با در نظر گرفتن خصوصیات همراه و مرتبط با آن عامل بعلاوه خصوصیات سیستم خاص مربوطه .

فرآیند ارزیابی ریسک شامل چهار مرحله است : شناسایی خطر ، توصیف [مشخصات] خطر [اصلاح مربوطه : ارزیابی پاسخ به دز] ، ارزیابی تماس و توصیف ریسک [مربوطه] . این جز اولیه در یک فرآیند بررسی ریسک می باشد . به عبارت دیگر ارزیابی ریسک فرآیند کلی برآورد ابعاد و گستردگی ریسک و تصمیم بر سر این موضوع که آیا ریسک قابل تحمل می باشد یا خیر ؟

ریسک قابل تحمل یا ریسک قابل قبول : یک اصطلاح مدیریت ریسک می باشد ، قابل قبول بودن ریسک وابسته به داده های علمی ، عوامل اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی و پیامدهای برخاسته از تماس با یک عامل می باشد ، به عبارت دیگر به ریسکی گفته می شود که به میزانی کاهش یافته که میتواند برای سازمان یا توجه به تعهدات قانونی و خط مشی سلامت کار ، کارگر و محیط کار آن قابل تحمل باشد .

شرایط اضطراری : شرایطی که تحت موقعیتهای غیرمترقبه رخ می دهد نظیر انفجار ، آتش سوزی ، نشت موادسمی ، سیل ، زلزله و امثالهم .

سلامت : در این آئین نامه هر جا کلمه سلامت ذکر شده به معنی ایمنی و بهداشت کار است.

: Reference

IPCS Risk Assessment Terminology – world Health Organization – Geneva - 2004

فصل دوم :

براساس ماده ۸۵ قانون کار جمهوری اسلامی ایران و صیانت از نیروی کار و حفظ سلامت در محیط کار این آئین نامه مشتمل بر بندهای ذیل تهیه و از تاریخ تصویب بایستی به مورد اجرا گذارده شود:

ماده ۱. کلیه مسئولیت های مرتبط با حفاظت فنی و بهداشت کار و تأمین سلامت نیروی انسانی بعهده کارفرما می باشد و کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون کار مکلفند با اتخاذ تمهیدات و روشهای مناسب نسبت به استقرار سیستم مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار در کارگاههای خود تحت ضوابط مربوطه اقدام نمایند ؛ دستورالعمل اجرایی این بند توسط معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت روابط کار وزارت کار و امور اجتماعی ظرف مدت سه ماه تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲. کارفرمایان مکلفند خط مشی سلامت کار ، کارگر و محیط کار در واحد تحت پوشش خود را تعریف کرده ، مستند و به تأیید مراجع ذیصلاح برسانند.

تبصره . خط مشی بایستی به کلیه کارکنان ابلاغ و درک شده و در دسترس بوده و توجیه شود.

ماده ۳. کارفرمایان مکلفند فرایند شناسایی و ارزیابی خطرات را در واحد تحت پوشش خود بصورت ادواری انجام داده و نسبت به تدوین اهداف و برنامه های سلامت کار ، کارگر و محیط کار و اجرای آنها به منظور کنترل عملیات اقدام نمایند .

ماده ۴. کارفرمایان موظفند آخرین اطلاعات در زمینه استانداردها ، ضوابط ، قوانین ، آیین نامه و بخش نامه های مرتبط با حفاظت فنی و بهداشت کار کارگران ، محیط کار و جلوگیری از حوادث و بیماریهای ناشی از کار را از وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی اخذ نمایند و نیز اطلاعات مورد نیاز برای انجام کار در شرایط ایمنی و بهداشتی برای کارکنان خود را تهیه و با آموزش کارکنان خود ، مطالب را به صورت قابل دسترسی، درک و عمل در اختیار کاربران قرار دهند .

ماده ۵. کارفرمایان موظفند نسبت به استقرار سیستم ضبط و نگهداری اطلاعات مرتبط با سلامت کار ، کارگر و محیط کار اقدام نمایند و مدارک مورد نیاز جهت سازمانهای ذیربط در دسترس باشد .

تبصره . فرمهای گزارش دهی وضعیت حفاظت و بهداشت محیط کار ، بیماریها و حوادث ناشی از کار بطور دقیق ثبت و بر حسب مورد به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و وزارت کار و امور اجتماعی اعلام گردد .

ماده ۶. کارفرمایان موظفند مطابق الگوهای تعریف شده توسط وزارتین بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی ترتیباتی اتخاذ نمایند تا طرحهای مقابله با شرایط بالقوه اضطراری را تهیه و در محیط کار اجرا نمایند .

ماده ۷. کارفرمایان موظفند امکانات لازم جهت پایش و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار و بازرسیهای ادواری از محیط کار را تأمین و اجرا نمایند . اطلاعات حاصله مشمول ماده ۵ این آئین نامه و تبصره مربوطه می باشد .

ماده ۸. کارفرمایان موظفند در جهت تأمین ، تداوم و ارتقای سیستم مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار، با تشکیل جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

ماده ۹. به منظور حفظ استقلال لازم است مسئولین ایمنی و بهداشت کار در محیطهای کار و در جهت اجرای بهینه بازرسیهای محیط کار از نظر کشف و کنترل عوامل خطرناک از نظر چارت سازمانی در جایگاه مناسب و تدوین

نگرش درست مستقیماً زیر نظر مدیر ارشد (کارفرما) انجام وظیفه نمایند و دستورالعمل اجرایی مذکور توسط وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی تدوین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۰. کارفرمایانی که با استقرار سیستم پویای مدیریت سلامت کار، کارگر و محیط کار در کارگاههای خود موفق به اخذ تأییدیه از وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی گردند در گروه کارفرمایانی که به اجرای بند یک ماده ۳ آئین نامه بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان آور نایل آمده در گزارش کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرسان کار وزارت کار و امور اجتماعی لحاظ خواهد گردید.

تبصره. لازم است کارفرمایان سیستم پویای مدیریت سلامت کار - کارگر و محیط کار را هر ساله به تأیید وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی رسانده و تأییدیه دریافت نمایند.

فصل سوم :

نحوه تأیید استقرار و نگهداری سیستم مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار

ماده ۱۱. کلیه شرکتهایی که مبادرت به ارائه مشاوره ، ممیزی و یا آموزش و ارائه گواهینامه در زمینه سیستمهای مدیریتی سلامت کار ، کارگر و محیط کار (HSE, IMS, OHSAS 18001 و امثالهم) می نمایند بایستی دارای حداقل یک مسئول فنی با شرایط ذیل باشند :

- دارابودن مدرک کارشناسی یا کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته تحصیلی بهداشت حرفه ای ، ایمنی صنعتی و HSE با حداقل سه سال سابقه کار مفید در زمینه مربوطه.

- دارابودن مدرک معتبر آشنایی با سیستمهای مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای از وزارتین بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و یا شرکتهای دارای مجوز از وزارتین بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی.

تبصره ۱. شرایط کسب تأییدیه از معاونت سلامت وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و معاونت روابط کار وزارت کار و امور اجتماعی طی دستورالعمل اجرایی ابلاغ خواهد گردید .

تبصره ۲. کلیه شرکتهای ارائه دهنده خدمات مرتبط با سیستمهای مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار (شامل مشاوره ، آموزش ، استقرار ، ممیزی داخلی و خارجی و مراقبتی و ...) لازم است جهت شناسایی خطرات ارزیابی ریسک و ارائه راهکارهای کنترلی و نیز ممیزی ها دارای به تعداد کافی متخصص بهداشت حرفه ای و ایمنی صنعتی (کاردان ، کارشناس و کارشناس ارشد) که توسط وزارتین بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی اعلام می گردد با شرایط مندرج در ماده ۱۱ باشند .

ماده ۱۲. متقاضیان دریافت گواهینامه های مورد اشاره این آئین نامه بایستی کلیه خطرات و جنبه های مربوطه در محیطهای کاری را شناسایی سپس مورد ارزیابی ریسک قرار داده و پس از اولویت بندی آنها اقدام به ارائه اقدامات کنترلی (با تأکید بر کنترل در مبدأ) در این زمینه نمایند و کلیه سوابق مربوطه در محل نگهداری گردد .

تبصره . شناسایی و اندازه گیریهای محیطی و انسانی و ارزشیابی توسط شرکتهای خصوصی دارای مجوز جهت ارائه این نوع خدمات بایستی حسب مورد به تأیید وزارتین بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی برسند.

ماده ۱۳. کلیه الزامات قانونی و ملی و سایر الزامات به روز مرتبط با ایمنی و بهداشت حرفه ای و سلامت کار بایستی توسط شرکتهای و محیطهای کاری که اقدام به اخذ این سیستمها می نمایند جمع آوری و رعایت گردد .

ماده ۱۴. در راستای تحت کنترل قرار گرفتن مداوم محیطهای کاری از نظر خطرات و جنبه های تأثیرگذار بر سلامتی نیروهای کار و بهبود شرایط محیطهای کاری از نظر مشاغل سخت و زیان آور لازم است صنایع و محیطهای کاری مربوطه اقدام به استقرار و نگهداری سیستمهای مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار نمایند و گزارش پیشرفت را حسب مورد و بطور منظم به دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (معاونتهای بهداشتی) و سازمانهای کار و امور اجتماعی (اداره بازرسی کار) گزارش نمایند.

ماده ۱۵. کلیه شرکتهای موضوع ماده ۱۱ این آئین نامه لازم است کارکنان مرتبط با سیستمهای مدیریت سلامت کار ، کارگر و محیط کار خود را به معاونت بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و

بازرسی کار سازمانهای کار و امور اجتماعی که تحت پوشش آن میباشند ارائه و حسب مورد اقدام به اخذ مجوز فعالیت از وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی نمایند.

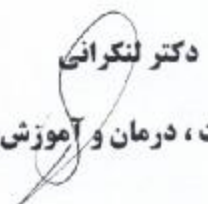
ماده ۱۶. کلیه شرکتهای دارای مجوز موضوع ماده ۱۱ این آئین نامه بایستی گزارش فعالیت خود را بطور دوره ای و منظم به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (معاونت بهداشتی - واحد بهداشت حرفه ای) و سازمانهای کار و امور اجتماعی (بازرسی کار) حوزه خود ارائه نمایند.

ماده ۱۷. کارشناسان بهداشت حرفه ای دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و بازرسان کار سازمانهای کار و امور اجتماعی لازم است از شرکتهای موضوع ماده ۱۱ این آئین نامه بطور مرتب بازدید و بر فعالیت مرتب با سیستم مدیریت سلامت کار، کارگر و محیط کار نظارت و گزارش تهیه نمایند.

ماده ۱۸. معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت روابط کار وزارت کار و امور اجتماعی موظف است دستورالعمل اجرایی این آئین نامه را تهیه و به میادی ذیربط و کارفرمایان ابلاغ نمایند.

این آئین نامه مشتمل بر ۳ فصل و ۱۸ ماده و ۶ تبصره در تاریخ به تصویب نهایی رسید.

دکتر جعفری
وزیر کار و امور اجتماعی

دکتر لنکرانی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

